

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniuteqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaaviinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

F. Sinerissamut qanittumi kivisittakkanik piniuteqarluni aalisarnermi immersugassaq

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkuti-lliisoqarfiup (KANUAANA) Pinngortitaleriffik peqatigalugu allattaavik manna suliaraa. Ikkarluit avalliit timaanni kangerlunnilu aalisarnermi atortut kivisittakkat soorlu, qassutit, ningittakkat pullatillu atorlugit qaleralinnik, saattuanik saarullinnillu pisarineqartut nalunaarsorneqarnerini, allattaavik atorpeqassaaq.

Umiarsuup allattaaviinut allattuisarneq sooq pingaaruteqarpa?

Ikkarluit avalliit timaanni kangerlunnilu aalisarnermi umiarsuarmi allattaaveqalernerme siunertarineqarpoq ikkarluit avalliit timaanni kangerlunnilu pisuussutit pillugit ilisimasaqarnerulernissaq. Raajat saniatigut, qalerallit, saattuat saarulliillu ikkarluit avalliit timaanni kangerlunnilu aalisarnermi pisuussutit pingaarnersaraat, pingaaruteqarporlu pisuussutit tamakkua iluaqutiginiarneqarnerisa pitsaannerpaamik aqunneqarnissaat. Inuiaqatigiinnut pingaaruteqarpoq aalisarnerup pissarsiviulluarlunilu patajaatsumik ingerlanissaa. Sapinngisamik pisarisinnaasavut amerlanerpaat pisarisariaqarpavut, nungukkiartulernissaalli sianigalugu.

Allattaaviit aqutigalugit aalisartut misilittagaat sumiiffinnillu assigiinngitsunik ilisimasaqarnerat pisuussutit naliliivigineqartarnerinut ilaalissapput, ukiumoortumillu imaani uumasunik ilisimasallit misissuisarnerinit ilisimalikkanut tapertaallutik. Umiarsuit allattaaviit qanoq amerlatigisunik pisaqartoqarneranik aamma aalisarfinni sorlorni qangalu aalisartoqarneranik paasisuttissiisarput. Taakku saniatigut paasisutissat toqqaannangik-

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

kaluamik aalisagaqassutsip ineriartorneranut takutitsissapput.

Paasissutissat tamakku pingaarutilerujussuupput, minnerun-
ngitsumik ukiumiit ukiumut pisaasartut sanilliunnissaannut
periarfissaqartillugu. Nunatsinni aalisakkanit pisuussutit pitsaa-
nerpaamik qanoq iluaqutigineqarsinnaanerannik, biologit naalak-
kersuineramik sulialinnut aalisartunullu pitaasumik siunnersui-
sinnaaneranmut atatillugu, umiarsuup allattaavii pingaarutilerujus-
suupput.

Umiarsuup allattaavii KANUAANA-mut nassiuuneqassapput,
tassanilu paasissutissat tamarmik paasissutissaasivimmut allattor-
neqarlutik. Umiarsuup allattaaviinit paasissutissiissutit allanut
saqqummiunneqaratik suliarineqassapput, tassalu aalisartut
ataasiakkaat aalisarfigisartagaannut tunngassuteqartut aamma
pisisartagaannik sukumiisumik paasissutissat allanut ingerlateq-
qinneqassanngillat, soorlu aalisartunut allanut imaluunniit
peqatigiiffinnut, taamaattorli taamaallaat Pinngortitaleriffimmit
aamma Naatsorsueqqissaartarfimmit atorneqarsinnaapput,
soorluttaaq KANUAANA nalunaarsuinermut tunngassuteqartunut
sakkoortuunik maleruagassaqaqtitsisoq.

Umiarsuup allattaavii naatsumik oqaatigalugit

Umiarsuup allattaavii ungaluligaapput quppernerilu tamarmik
sisamakkaartuullutik. Tamatuma saniatigut qupperneri normu-
lersugaapput tulleriiarnerilu malillugit atorneqartussaallutik. Qup-
pernerit normulersugaanerisa ikiussavaatit aamma KANUAANA-p
qulakkiisavaa umiarsuup allattaavisa quppernerisa amigaate-
qannginnissaat. Umiarsuup allattaaviinut nutaanut siullernut
ilanngullugu, mappersagaq plastici tungujortoq allattaaviit puus-

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

saat illersuutissaallu pissarsiarissavat. Assersuutigalugu aalisarsinnaanermut akuersissut pigisat aalisarfinnillu nalunaaqqut-sersuutinik ilisarnaatit atortakkatit, tassaniitissinnaavatit.

Umiarsuup allattaavii qanoq immersorneqassappat?

Allattaaviit immersuivissartaat kuglepeninik allaffigineqartassapput. Kisitsisit paasissutissallu allattaavinnut ilanngunneqartut paasiuminartumik erseqqissumillu allassimassapput. Kuk-kussagaluaruit kukkunerit lakkimik piaammilluunniit iluarsis-sanngilat.

Kukkuneq qaavatigut titarnermik ataatsimik titaannassavat, naqqiutigisallu immersuivissiap taassuma (saniatigut) allaqqiinnarlugu. Kukkusumik allatavit qaavisigut allassanngilatit. Allariikkat tamaat aamma qaavatigut titaannarsinnaavat, titarnertaamillu nutaamik allaqqillutit. Iluarsiinerit ima amerla-tigippata allattaavik atuaruminaassilluni, qupperneq atorun-naarsinneqassaaq, tassani paasissutissat immersuivissamat nutaamut allanneqarlutik. Qupperneq atorunnaarsinneqartoq igin-neqassanngilaq, allattaaviilli qupperneri ajunngitsut peqatigalugit nassiunneqassalluni. (Takuuk ilanngussami 4-mi assersuut.)

Miluumasunik imarmiunik pisat

Miluumasunik imarmiunik pjarisuukkat aammattaq allattaavinni nalunaarsorneqassapput. Pisat oqaaseqaatinik immersuiffissiami allanneqassapput aamma tassani taaneqassaaq miluumasoq sorliunersoq kiisalu immaqa suaassuseqarnera pisoqaassu-seqarneralu tamanna aalajangiuneqarsinnaappat. Tamatuma sania-tigut miluumasoq imarmioq atortut sorliit atorlugit (normua) pjarineqarnerasoq. Oqaaseqaatinut allaffissiami inissaqanngippat, atortunut pineqartunut allaffissiap ataani titarnerit atorneqar-

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

sinnaapput.

1. Sinerissamut qanittumi, qaleralinniarnermi, saattuar- niarnermi saarullinniarnermilu umiarsuup allattaaviinut allattuinermut ilitsersuut

Tamanut atuuppoq

Allattaavinni immersuivissaq, normui malillugit, ullut tamaasa aalisarfiusunut immersorneqartassaaq. Angalaneq ataaseq tassaavoq, umiarsualivimmiit aallarnermit tullianik tunisiartorluni tikiqqeq pisanillu tamanik nunniussiffiusoq.

Aalisarnermi atortuni immikkoortuni ataatsini tamani, tassalu tamatigut ningittakkat ataatsit, qassutit ataatsit imaluunniit allunaq ataaseq arlanik pullatitaqartoq ninginneqarpata, immersugassami titarneq ataaseq immersorneqassaaq, tassani allaneqartassalluni sumi, qanga qanorlu ititigisumi atortut ataatsit ninginneqarnersut. Paasissutissat sinneri immersorneqassapput pullatit qaqinneqarpata. Ullormi ataatsimi tassani atortut immikkoortut arlaqarnerusut ninginneqarsimappata quppernermi ataatsimiis-sinnaasut sinnerlugit inissaqartitsisariaqarnertalimmik, quppernermut nutaamut nangittoqassaaq.

Saniatigut pisat

Saniatigut pisat tassaapput aalisakkat allat aalisarneqartunit allaanerusut. Saniatigut pisat aalisakkanit allanik pisaqarnermi 50 kg.-nit amerlaneruppata, tamakku Pisanik immersuivissap ataani immersugassat ilaanni imaqqangitsumi allanneqassapput.

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniuteqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaaviinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

Immersuivissaq “Saattuat aqitsunik qaleruallit” taamaallaat biologinut soqutiginaateqarpoq aamma kisitsimmi tassani amerlassusimi “Saattuanik” titarnermi siullermi ilaassaaq.

2. Saattuarniarnermi umiarsuup allattaaviini immersuivissami immersuinissamut ilitsersuut.

Angallatip aqqa:

Tassani allanneqassaaq angallatip nalunaarsorneqarnermi aqqa.

Nalunaarsorneqarnermi normu (GR-nr.):

Angallatip nalunaarsorneqarnermini normua (GR-nr.)

Radiukkut attaveqartilluni ilisarnaat:

Angallatip radiukkut attaveqartilluni ilisarnaataa.

Akuersissutip normua:

Akuersissutip aalisarnermi atorpeqartup taaguutaa (ass.: CRQ-0)

Ukioq:

Ukioq

Pullatit:

Pullatit atorpeqartut suuneri allanneqassapput. (Ass.: Pullatit niuernermtut atatillugu japanimiutut atorulersukkat 120x60x60 cm-inik uuttuutillit). JAP japanimiutut atorulersukkat, GRL kalaallisut atorulersukkat, CAN, canadamiutut atorulersukkat. Immersuiffissiaq sanianiittoq imaqqangitsoq atorlugu ilaneqarsinnaavoq.

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

Neqitat:

Sueneri nalunaarneqassapput (amikut, saarulliit il.il.)

Pullatit imm. normui:

Ningittakkat pullatitallit immikkoortut normui tassani allanneqassapput. Ningittakkat pullatitallit immikkoortut tassaapput, allunaaq aalajangersimasunik amerlassusilinnik pullatitalik.

Pullatit qassiuneri:

Ningitsinermi ataatsimi pullatit qassit ninginneqarneri tassani allanneqassapput.

Sumiiffik:

Pullatip siulliup ninginneqarfia tassani allanneqassaaq. Gradit, minutit minutillu qulerarterutai atorlugit nalunaarneqassaaq (ass.: $64^{\circ}15,7N - 52^{\circ} 30,4W$) imaluunniit aalisarfimmut assimi ilisarnaat naapertorlugu (ass.: HF37)

Pullatit ninginneqarneri:

Matumani allanneqassaaq ukioq, qaammat ullorlu suna kiisalu nalunaaqutaq qassinut (nal.ak. minutillu) allunaaq pullatillu ninginneqarnersut.

Pullatit qaqinneqarneri:

Allanneqassaaq pullatit ukioq, qaammat ullorlu suna kiisalu nalunaaqutaq qassinut (nal.ak. minutillu) qaqinneqarnersut.

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

Itissuseq aalartiffik:

Pullatit siulliit ninginneqarfiini itissuseq.

Itissuseq uniffik:

Pullatit kingulliit ninginneqarfiini itissuseq.

2.1 PISAT

Iginneqanngitsut:

Tassani allanneqassapput pisat amerlassusii pullatini immikkoortuni ataasiakkaartuni. Pisat amerlassusii kiilunngorlugit allanneqassapput (missingersuut), karsit amerlassusii saattuallu qassiuneri pinnagit

Igitat:

Igitat missingerlugit tassunga allanneqassapput.

Saattuat aqitsunik qaleruallit:

Tassani allanneqassaaq saattuat aqitsunik qaleruallit pisanut naleqqiullugit qanoq amerlatiginerat, pullatini immikkoortuni ataasiakkaartuni.

Tunifat katillugit:

Tassani aalisarnerup aallartinneranit pisat tamarmiusut nalunaarneqassapput. Pisat nalunaarsukkat katillugit. Uumatillugit oqimaassusiat taaneqassaaq.

Igitat katillugit:

Igitat tamarmiusut tassani allanneqassapput.

Tunifat amerlassusiat:

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniuteqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaaviinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

Tassani allanneqassapput tunisat tamarmiusut, ulloq suna aamma sumi tunineqarsimanersut taallugit.

**Angallatip naalagaata
atsiornera:**

Umiarsuup allattaaviini immersuivissat ataasiakkaat tamarmik angallatip naalagaanit atsiorneqassapput, paasissutissat tunniunneqartut eqqortuunerat uppersarlugu.

**3. Bundgarnersorluni saarullinniarnermi allattaavinni
immersugassap immersornissaannut ilitsersuut**

Angallatip aqqa:

Tassani allanneqassaaq angallatip nalunaarsorneqarnermini aqqa.

Nalunaarsorneqarnermi normu (GR-nr.):

Angallatip nalunaarsorneqarmini normua (GR-normua).

Radiukkut attaveartilluni ilisarnaat:

Angallatip radiukkut attaveqartilluni ilisarnaataa.

Ukioq:

Ukioq.

Bundgarnit normui:

Bundgarnit tamarmik normoqassapput.

Sumiiffik:

Bundgarnit sumi ningisimatinneqarnerat. Gradit, minutit aamma

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

minutit qulerarterutai atorlugit nalunaarneqassaaq (ass.: 64⁰15,7N - 52⁰30,4W) imaluunniit aalisarfimmut assimi ilisarnaat naapertorlugu (ass.: HF37)

Bundgarnit ninginnqarneri:

Bundgarnit qanga ninginneqarneri tassani allanneqassaaq.

Bundgarnit amoorneqarneri:

Piffissaq bundgarnit imaarneqarfiat. Immersuivissami tulliuuttumi piffissaq bundgarninik ningitsiffik ilanngullugu allanneqassaaq.

Itissuseq:

Itissuseq tamatigut merinngorlugu atortassaaq (itissuseq favninngorlugu kisimi nalunngineqarpat tamanna allattaaviup meteria peerneqassaaq)

3. 1 PISAT

Iginneqanngitsut:

Bundgarninit pisat amerlassusiat tassani allanneqassaaq.

Bundgarninit arlalinnit pisat ataatsimut oqimaassusiat kisiat ilisimagaanni pisat tamarmiusut oqimaassusiat immersuivissami 28-imi allanneqassaaq, erseqqissumik nalunaarlugu pisat bundgarninit sorlernit pisarineqarsimanersut.

Igitat:

Igitat missingerlugit tassunga allanneqassapput.

Ullormut katillugit:

Ullormut tunisat tamarmiusut uani allanneqassapput.

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

Igitat katillugit:

Ullormut igitat missingikkat tamarmiusut tassani allanneqassapput.

Tunisat amerlassusiat:

Tunisat tamarmiusut, ulloq sumilu tunisisoqarnersoq taallugit uani allanneqassapput.

Angallatip naalagaata atsiornera:

Umiarsuup allattaaviini immersuivissat ataasiakkaat tamarmik angallatip naalagaanit atsiorneqassapput, paasissutissat tunniunneqartut eqqortuunerat uppersarlugu.

4. Qaleralinniarnermi umiarsuup allattaaviini immersuivissap immersorneqarnissaanut ilitsersuut.

Angallatip aqqa:

Tassani allanneqassaaq angallatip nalunaarsorneqarnermini aqqa

Nalunaarsorneqarnermi normu (GR-nr.)

Angallatip nalunaarsorneqarnermini normua (GR-normua).

Radiukkut attaveqartilluni ilisarnaat:

Angallatip radiukkut attaveqartilluni ilisarnaataa.

Akuersissutip normua:

Akuersissutip aalisarnermi atorveqartup taaguutaa (Ass.: GHL-xxxx-1).

Sinerissap qanittuani kivisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

Ukioq:
Ukioq.

Qarsorsat atorneqartut:

Ningittagarsornermi qarsorsat qanoq ittut atorneqarnerat nalunaarneqartassaaq (Ass.: EZ12).

Qassutit atorneqartut:

Qassusersornermi qassutit sorliit atorneqarnerat kiisalu nigartaqortussusiat nalunaarneqassaaq.

Neqitat:

Neqitat suut atorneqarnersut nalunaarneqassaaq.

Ningittakkat/qassutit immikkoortut normuat:

Tassani ningittakkat qassutilluunniit immikkoortut normui allanneqassapput.

Qarsorsat qassiuneri:

Ningittakkani immikkoortuni ataatsini qarsorsat qassiunersut tassani allanneqassaaq.

Sumiiffik:

Ningittakkat sumi ninginneqarfiat. Gradit, minutit aamma minutit qulerarterutai atorlugit nalunaarneqassaaq (ass.: 64⁰15,7N - 52⁰30,4W) imaluunniit aalisarfimmut assimi ilisarnaat naapertorlugu (ass.: HF37)

Ningittakkat/qassutit ninginneqarneri:

Piniutit sumi, ukioq, qaammat, ulloq kiisalu nalunaaqutaq (nal. ak.

Sinerissap qanittuani kavisittakkanik piniu-
teqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaa-
viinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

minutillu) qassinut ninginneqarnersut allanneqassaaq.

Ningittakkat/qassutit amoorneqarneri:

Piniutit sumi, ukioq, qaammat, ulloq kiisalu nalunaaqutaq (nal.ak. minutillu) qassinut qaqqinneqarnersut allanneqassaaq.

Itissuseq:

Piniutit ninginneqarnerisa aallartinneranni itissuseq.

Itissuseq:

Piniutit qaqqinneqarnerat naammassineqarmat itissuseq.

4.1 Pisat

Iginneqanngitsut:

Pisat uumatillutik oqimaassusiat kiilun-ngorlugu uani allanneqassaaq.

Igitat:

Pisat ilaat qanoq amerlatigisut iginneqarnersut missingerneqassaaq.

Pisat katillugit:

Aalisarnerup aallartinneranit katillugit pisat allanneqassapput. Uumatillugit oqimaassusiisa kiiluat taaneqassalluni.

Igitat katillugit:

Ullormut igitat tamarmiusut tassani allanneqassapput.

Tunisat amerlassusiat:

Tunisat tamarmiusut, ulloq sumilu tunisisoqarnersoq taallugit uani allanneqassapput.

Sinerissap qanittuani kavisittakkanik piniuteqarluni aalisarnermi, umiarsuup allattaaviinik immersuinissamik ilitsersuut.

Immikkoortoq
12 F

Angallatip naalagaata atsiornera:

Umiarsuup allattaaviini immersuivissat ataasiakkaat tamarmik angallatip naalagaanit atsiorneqassapput, paasissutissat tunniuneqartut eqqortuunerat uppersarlugu.